Орган Руського Народного Союза в Америці

СВОБОДА

SWOBODA

Рік XVII. Ню Иорк. Четвер, 19-го Серпня 1909. Число 32. Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, August 19, 1909. No. 32.

Від Голов. Уряду Р Н Союза в Америці

Згідно з статутами „Р. Н. Союза" § 7 отсим подає ся до загальної відомости всім пп. Головним Урядникам, Виділовим і Урядникам друкарні „Свободи", що „Річне засідане Виділу Р. Н. Союза відбуде ся в місті Чікаґо, Илл. на днях 8, 9, 10 вересня с. р.

На се засідане обовязані суть явити ся: Голов. Духовний Управитель, Голов. предсідатель, Голов. містопредсідатель, Голов. містопредсідателька, Голов. Касієр, Головні Секретарі, Радні, Головна контрольна Комісія, Директор друкарні, Редактори, Менаджер друкарні і Головний Орґанізатор.

ПОРЯДОК ЗАСІДАНЬ.

8-го вересня, точно о годині 10-ій рано Служба Божа і Панахида за померших членів Р. Н. Союза відправлена Голов. Духовним Управителем в гр. кат. Церкві сьв. о. Николая. (Pir Superior і Bickerdike Sts.)

По Службі Божій всі присутні удадуть ся до галі, „Shoenhofe," на розі Milwaukee Ave. і Ashland Ave. де відбуде ся засідане з слідуючим денним порядком:

Отворене засіданя Головним Предсідателем і його справоздане.

Справоздане Голов. Дух. Управителя.
,, Головних Секретарів.
,, Голов. Касієра.
,, Голов. Орґанізатора.
,, Голов. Контрольної Комісії.

Дискусія над справозданєм Голов. Уряду Р. Н. Союза.

Справоздане Директора друкарні.
,, менаджера друкарні.
,, редакторів.
,, контрольної Комісії.

Дискусія над справозданями заряду друкарні.

Ухвали в користь Орґанізації.

Замкнене засіданя.

Головні Урядники Союза а іменно: голов. предсідатель, голов. касієр, головні секретарі, контрольна комісія, менаджер друкарні і головний орґанізатор в цїли переведеня контролї їх діловодства мають бути в Чікаґо уже дня 6-го вересня с. р. о годині 9 рано в гали призначеній на засідане.

Дано в МкАду, Па., дня 25 Липня 1909.

Д. Капітула, *головний предсідатель.* **Т. Лабовський,** *голов. секретар.*

ОГОЛОШЕНЄ

до всіх п п. місцевих Секретарів і Орґанізаторів Р. Н Союза

Отсим повідомляємо Вас, що з початком сего місяця висилаєм до кождого Відділу один зошит нових деклярацїй, на котрих на відворотній стороні надруковане єсть сьвідоцтво лїкарське. Длятого прошу п.п. Секретарів і Орґанїзаторів відкинути всї попередні деклярації а уживати лише нових. Кождий хотячий вступити в члени Р. Н. Союза має виповнити свою деклярацію сам або через секретара на мітинґу а крім того має явити ся у лїкаря і виповнити відворотну сторону деклярації (сьвідоцтво лїкарське).

Деклярація, се є найважнїйший документ так для члена як і Р. Н. Союза. Се є контракт на підставі котрого принимає ся члена і на підставі котрого виплатить ся запомога по членї. Длятого просить ся п.п. Секретарів о як найточнїйше виповнюване всїх рубрик (питань) поданих на деклярації.

Крім деклярацій висилаємо також друки на: перетупні листи", „зміни спадкоємців", зміни суми посмертної запомоги" і т. д. На кождій картцї з долу, єсть надрукована „У в а г а", котра поучає секретара до чого дана картка має ся уживати. Нехайже кождий секретар заки зачне виповнювати котру небудь картку, перечитає найперше „у в а г у" а відтак єсли картка відповідна виповнить її. Карток зелених уживає ся тогди, коли член зміняє посмертне на 1000 або на 500, а до змінюваня спадкоємців уживає ся картки бїлої.

Всї деклярації, зміни спадкоємців і посмертного, неправильно виповнені будуть звернені назад Секретарови і не будуть увзглядненї.

Пригадує ся також що Секретар Відділу має к о ж д о г о м і с я ц я вислати „місячне справоздане до Головного Уряду Р. Н. Союза". В тій цїли ми посилаємо враз з розметом жовту картку до відділу, котру Секретар повинен виповнити без огляду на се чи зайшла яка зміна в брацтві чи нї і прислати враз з деклярацїями і розметом до Головного Уряду.

Всї повизше наведені уваги суть приписані статутами Р. Н. Союза і чим стислїйше будуть придержувати ся їх Секретарі, тим більше праці защадять і собі і менї а що найважнїйше защадять непотрібних видатків почтових на зворот неправильно виповнених документів. Від Голов. Уряду Р. Н. Союза

Т. Лабовський
Голов. Рек. секретар.

Важне оголошенє

для всїх пп. місцевих Урядників Р. Н. Союза в Америцї.

Отсим подає ся до загальної відомости, що враз з розметом за місяць липень с. р. вислано Вам так звані „П о в н о в л а с т и" тикаючі ся виплати похоронних коштів по умерших членах Р. Н. Союза. Сї повновласти суть на се, щоб в такім случаю, як похороном занимає ся дотичне братство, — заким займе ся, — зажадало від дотичних спадкоємців виповненя тої повновласти; се значить спадкоємець (чи спадкоємцї) мусять дати поперед леґальне (правне) порученє Р. Н. Союзови заняти ся похороном члена, як також і виплатити суму грошей за похорон з посмертної запомоги, яка припадає спадкоємцям по помершім членї. В таких случаях де спадкоємцї находять ся в старім краю, дотичні Братства можуть заняти ся похороном, однак рівночасно мусять вислати згадану повновласть спадкоємцям до краю до підпису і порученя виплатити похоронні кошти.

В к о ж д і м р а з ї п о х о р о н н і к о ш т и н е с ь м і ю т ь б у т и б і л ь ш і я к 150.00 д о л.

Упрашає ся про те пп. місцевих урядників, як також звертає ся їх у в а г у, щоби взяли сї повновласти і се оголошене до відома і строго після него поступали в усїх дотичних випадках. Р. Н. С о ю з, п о ч а в ш и в і д 15. с е р п н я с. р. н е в и п л а т и т ь а н ї о д н о м у б р а т с т в у п о х о р о н н и х к о ш т і в, н е м а ю ч и в п е р е д в и п о в н е н о ї п о в н о в л а с т и, я к т а к о ж н е у в з г л я д н и т ь в т і м р а з ї ж а д н о г о н е д б а л ь с т в а ч и н е х т о в а н я а б о л е г к о в а ж е н я п о в и с ш о г о р о з п о р я д ж е н я.

Від Головного Уряду Руского Народного Союза в Америцї.

Д. Капітула, голов. предс. С. Ядловський, голов. секр.

Еміґраційні доми.

По польскім домі еміґр. „Św. Józefa" та шведськім еміґр. інституті прийшла черга і на третий: австрійський еміґр. дім, який колисьто на зарядженє ем. комісаря зістав позбавлений привілею відбирати еміґрантів. Сї два послїдні (кромі „dom-y św. Józefa") правдоподібно дістануть опять сими днями утрачений привілей.

Факти відкриті комісарем а на яких підставі він зарядив замкненє, не нові. Се від лїт було тайною публичною, що усякі еміґр. „доми" були печерами визиску еміґрантів, а головно недосьвідчених і незнаючих нї мови нї обставин дівчат. Десятками заношено скарги, про богато случаїв писало ся в часописях, але і десятки случаїв до днесь зістали невідкриті. Се, як сказано, факти не нові і загально знані. Знали про них правдоподібно і еміґр. власти, однак мимо того толерували усяких „św. Józef-ів". Аґенти тих домів ішли на Еліс Айленд і коли когось там задержано, або засуджено на депортацію, то найпевнїйшою апеляцією було удати ся під протекцію такого упривілейованого аґента. І вони — розуміє ся за добре слово а і гроші робили нераз се, чого навіть самі еміґраційні урядники не були в силї зробити.

Днесь в тім напрямі слідно велику зміну на ліпше. Комісар Williams заявив, що він не хоче, аби про нього писали часописи, що він тільки знає депортувати еміґрантів, але щоб часописи також писали, що він і дбає про тих, яких випущено на сушу. І слова сї, видно не сказав на вітер, бо попер їх вчинками. Непригожі і недаючи належної опіки еміґрантам доми — виключив.

І сим направив старий гріх тутешного правительства: бо позаяк дотичним еміґрац. домам правительство пнизнало заступництво на острові, отже тим самим стало ся співвиновником тих проступків, які на еміґрантах в тих домах поповнювано. Комісар Williams видно щиро взяв собі до серця долю еміґрантів, бо старає покласти раз на завсїгди кінець усяким надужитям. За се йому належить ся як найбільше признанє і пошана, та в тім взглядї кождий щирий друг народа повинен йому бути тільки помічним.

Усї еміґраційні товариства, які мають право відбирати еміґрантів, се товариства чисто ф і л я н т р о п і й н і і тільки виключно як такі мають право заступництва на Еліс Айленд. Робленє бизнесу на еміґрантах є недопускаєме. Всї сї товариства зложили на Е. А. перед комісарем заяву, що у них подає ся усяка поміч еміґрантам б е з п л а т н о. Наколи-ж у товариствах діє ся інакше, коли їх уживає ся до иньших цїлий, коли еміґрантам каже ся платити за се, чого їм зовсїм не дає ся, коли домів уживає ся до аґітованя за якимись вірами чи сектами чи політичними партіями, — то тодї сї доми перестають бути фактично тим, за що їх заряд брехливо перед еміґр. урядом подає. Вони тодї не заслугують нї на найменчу матеріяльну анї моральну поміч та кождий чоловік має тільки заслугу перед Богом і людьми, коли позакулїсову роботу таких нор — бо на таку назву тільки вони заслугують — здемаскує, подаючи факти до публичного відома.

Час уже крайнїй з отсею язвою, що чигає на недосьвідчених еміґрантів, остаточно покінчити. Бо найобридливійше, коли бруд покриває ся плащем чоловіколюбія!...

ВОЛОДИМИР АНТОНОВИЧ.

Доля Галицької Руси під австрійським правлїнем*).

Перехід під австрійське правлїнє був для Галицької Руси вельми щасливий. Припадково зложило ся так, що під ту пору був цісарем в Австрії Йосиф II., осьвічений і добромисний володар, що належав до звісних передових умів Европи 18 в., о правдиво фільозофічній осьвіті і людяній вдачі. Ціле своє житє жертвував він на се, щоби двигнути осьвіту своїх підданих і злагодити їх економічне положенє. Одначе його думка — освободити від кріпацтва всїх селян свого цісарства, стрінула ся з сильними перепонами та частими оружними бунтами, з якими він не міг справити ся.

Розгляньмо діяльність сего цісаря зглядом Галицької Руси. Нема майже одної сторони житя Галицької Руси, якої би не торкнулась осьвічена і людяна діяльність Йосифа II.

Він старав ся просьвітити своїх нових підданих, злагодити, скілько можа більше, долю селян і своїм підданим надати рівноправність. Доля гр.-католицького духовеньства була тодї дуже незавидна; висша єрархія не мала засобів до відповідного єствованя, шкіл не було зовсїм; була лиш одна домашна школа в домі львівського гр.-катол. епископа, де вчили ся протягом пів року кандидати сьвященничого стану; наука полягала на вивченю практичних обовязків сьвященників; підручником для учеників була книга, що звала ся ,,богословіє правоучительне" і вийшло 1760 року. Се збір всего того, що треба було знати кандидатови на сьвященьство. Не дивота отже, що гр.-катол. сьвященники були або півписьменні, або зовсїм неписьменні, так, що навіть молитов вчили ся ,,наізуст", не вміючи прочитати з книги. Суспільне положенє духовеньства було ще гірше: повстало питанє, чи не римокатолицькі священники вільні від даним і инших повинностей кріпацтва. Сойм 1766 р. рішив, що сїмії не католицьких сьвященників несвобідні і підлягають панщинї. В дійсности було часто так, що дідичі приневолювали православних і гр.-катол. сьвященників до відбуваня панщини. В 1772 р. дістала ся Галичина Австрії і від сего таки року починає ся ряд розпорядків, які зміряють до постепенного зрівнаня гр.-катол. духовеньства з римо-католицьким. В 1773 р. то є в півтора року після прилученя Галицької Руси до Австрії, появив ся рескрипт, звільняючий сьвященників і їх сїмії від панщини. Два инші пескрипти звільнили їх від військового постою і осипу. В 1776 р. визначено досить значний основний капітал, який мав лежати неткненим в державнім скарбі і відсотки з него мали бути уживані на платню для гр.-катол. духовеньства. Се була перша платня для духовеньства. Одначе далеко важнїйші були стараня Йосифа II. о осьвіту гр.-катол. духовеньства. В 1775 р. засновано перший заклад, забезпечуючий образованє гр.-катол. духовеньства під іменем „Barbareum" (семінарія при церкві сьв. Варвари) у Відні, з шістьома державними стипендіями для кождої унїятської епархії. В 1778. засновало правит. своїм коштом семінарію у Львові. Се випало на час секуляризації катилицьких монастирів; як відомо, Йосиф II. зірвав конкордат з папою і майно католицького духовеньства забрав до державного скарбу. На львівську руську семінарію віддано домінїканський монастир; для семінарії визначило правительство потрібні фонди, утворено 200 державних степендий і засновано богату бібліотику. Зразу було оповіщено офіціяльно, щоби виклади виголошувано в руській мові, так само проповіди мали бути виголошені по руськи і від кандидатів на сьвященьство жадано, щоби они предкладали документа, стверджаючі, що они можуть научати і проповідати по руськи. В 1784 р. основано з державних фондів львівський університет з чотирома виділами: богословським, правничим, медичним і фільософічним. На шести катедрах богословських наук виклади мали бути виголошувані по руськи. Професорам инших виділів лишено до волї викладати в однім із слїдуючих язиків: руськім, польськім, нїмецькім і латинськім. Виклади в руській мові були конечні в Галицькій Руси, щоби сьвященники могли научати і проповідати по руськи. Першими професорами були там знамениті люди. І так катедру фільософії займав знаменитий Петро Лодий; професором фізики був знаменитий Ігнатий Мартинович.

В 1791 р. видав Йосиф II. розпорядок, наказуючий сільським сьвященникам засновувати сільські школи при своїх церквах і для тих шкіл визначив він осібний державний фонд. Також визначило правительство фонд на виданє учебників для сільських шкіл. В 1786 р. видано катехизм, в 1790 р. буквар і часослов. Замітимо, що є ще ряд розпорядків Йосифа II., якими гр.-кат. духовеньство зрівнано що до прав і привілєїв з римо-католицьким і освободжено від гнету зі сторони римо-католиків. Заведено гр.-катол. консисторії. Одначе всї ті так добродійні полекші для гр.-катол. відбили ся некорисно на сїм духовеньстві; може бути, що довгий гнет ввів руське духовеньство в блуд. Коли оно найшло ся під охороною правительства, повстав спір між білим і чорним гр.-катол. духовеньством (то є поміж сьвіцькими сьвященниками і монахами) о перевагу в єрархії; василіяньский чин хотів заволодіти церковною єрархією. Правительство мусїло вмішати ся до спору і зажадало однакової участи в справованю єрархічних обовязків чорного і білого духовеньства.

Благодійні заходи Йосифа II. для Галичини і її дальша доля.

Розповівши о розпорядках австрійського правительства, зміряючих до забезпеченя церкви в Галичині, розповімо тепер про розпорядки сего правительства, зміряючі до двигненя осьвіти в рідній для Галичини мові. До висше згаданих заходів Йосифа II. відносить ся ще цїлий ряд його заходів, зміряючих до освободженя галицьких селян з під їх тяжкого ярма. Йосиф II. видав цїлий ряд розпорядків, чи, як тодї казали, рескриптів, призначених до постепенного підготовленя освободженя селян Галицької Руси. Перший розпорядок сего рода відносить ся до 1775. р., яким заведено інвентарі і заборонено дідичам угнїтати селян. Другий розпорядок відносить ся до 1781 р. Тим розпорядком дано селянам право, заносити скарги на домаганя зі сторони дідичів, а також зглядом приватних справ селян межи собою і особами инших станів. Сї скарги могли селяни вносити у всї інстанції єствуючого судівництва. Тимчасом досї не мали селяни ніяких юридичних прав і підлягали тілько т. зв. домінїяльному судови; судіями селян були самі дідичі і ті дідичі мали над своїми селянами право житя і смерти. Сегож року видано рескрипт, управильняючий панщину. Скількість панщинних днів установлювано після надїлу землею. Панщина могла тревати від 1½ до 3 днів, одначе не більше 3 днів в тижни, підчас коли давнїйше лучались випадки, що дідичі казали селянам робити в тижни по 6, ба навіть по 7 днів. Розпорядком слїдуючого року ще більше розширено горожанські права селян: 1) селянам дозволено вінчати ся і без згоди дідича; 2) дозволено було їм виходити з одного села в друге, коли не були вдоволені своїм дідичем; 3) дозволено вписувати ся до міських товариств і цехів; 4) дідичам відобрано право користувати ся безплатно прислугою, набраною зпоміж кріпаків. Сегож року видано інвентарну уставу, управильняючу повинности селян, а також їх обовязки; по сїй уставі побирано від селян податки і данини натурою; селяни були обовязані робити тільки для дідича, а скількість їх роботи зависїла від їх надїлів. Робота для дідича була одиноким обовязком селян; всї иньші обовязки і данини натурою знесено. З двох останних розпорядків Йосифа II., перший відносить ся до 1787 р. і дозволяв селянам купувати маєтности і записувати землї в завіщаню; другий розпорядок відносить ся до 1790. р.; він дозволяв всїм станам, між ними і селянам, вступати до научних закладів і по скінченю одержувати їх права. Такі заходи Йосифа II. незвичайно поліпшили долю селян. До 1786. р. відносить ся ще оден розпорядок, що сьвідчить про заходи Йосифа II. зрівнати що до прав всї народности своєї держави, зрівнати руський язик з иньшими язиками цїсарства, зробити його в Галичинї ,,Landes- Volks- und Nationalsprache." Йосиф II. установив, щоби офіціяльні розпорядки в провінціях, заселених Русинами, видавано в руськім язицї.

*) Подаємо нашим читачам перекладом з московської мови частину університетських викладів пок. проф. Антоновича, виданих лїтоґрафією п. з. „История Галицкой Руси". Ся частина й досї не устаріла ще зовсїм, а особливо історія народного відродженя в Галичинї цінна поглядами чоловіка, що оцінював події з далека від партійних спорів своїх галицьких родимців. Переклад подано без ніяких річевих змін.

Кацапська бочка розсипає ся.

Недавно будучи у свого знакомого, попав ся менї ненадійно в руки кусник якоїсь шмати. Агій, думаю собі, а се що таке? Тлянув я та бачу що то єсть сьмітє яке з учена охрещено Свѣтъ. І уже мав я шпурнути сею шматою, але в тій хвили побачив виписане грубшими горбатими йорчиками слїдуюче:

,,Со слєзами просим Вас милосердніє руссскіє людє, прийдітє в помощ нашой бідной православной церкві в Manville, R. I., бо уже долше не можем дєржат са, і біть са с враґамі" і т. і. а опісля повідомленє, що висилають ,,колєктороф," щоби їх нарід не випускав з порожними руками і т. п.

Щоби вас, дорогі братя і сестри обзнакомити із тою цареславною ,,церквою," що то не має ,,больше силъ бится съ врагами" то много би о тім потреба писати; я хоть в коротцї хочу тут Вас обзнакомити з тими истинно руссскими. Не думайте собі, що схочу Вам показати ,,москалів з під Ґорлиць." У нас є цїлком иньша порода хрунів, бо то у нас суть ,,Маскалѣки изъ Товстого, повіта Скалатского."

Мушу рівнож зазначити, що в стейтї R. I. до недавна не було анї одної церкви, як греко-католицької так і цароcлавної. Нарід з Woonsocket і Manville, R. I. злучив ся разом, і постановив побудовати свою церков. Гадалось, що дїло увінчає ся успіхом, ба навіть дістали сьвященника. Но коли уже призбирала ся спора сумка, з котрою мож було приступити до сьв. дїла, тодї більша часть висше згаданих, переважно самих з Товстого, зірвала із церквою заграбуючи заразом і жертви, котрі були призбирані на будову церкви і потягла під кнут царяката. Побудовали буду, положили крест кілька-раменний, спровадили батюшку і готова Рассєя.

Здавалось, що зіставші вірні упадуть на духу. Однак показалось противно: єще більше спалахнуло серце любовію до своєї церкви і народу. Розпочали на ново тяжку працю, і днесь сьміло можу сказати їм: Честь Вам Братя і Сестри.

Не минуло богато часу, а уже купили красну реальність і беруть ся до будови, так давно ожиданої церкви в Вонсакет. Дістали сьвященника в особі Всеч. о. Мих. Струмінського, невтрудимого пастиря на церковній як і народній ниві, і хотяй — правда — ще много помочи їм потрібно, але в Бозї надія, що при помочи добрих людей в коротцї довершать начате дїло.

А тепер запитаюсь вас, запроданцї і підлі найміти рассєйской грязи: з яким ви лицем звертаєтесь до народа о поміч? Чиж ви думаєте, що зможете зловити на сліпо нарід? Та ще в сїм стейтї R. I.? Тут москалів не знайдете, а хотяй де і знайшов-би ся який оден, то і той, єсли єсть родовитий Росіянин, то певно плюнув-би вам в вашу хуліґанську пику. Та і то єще було-би — здасть ся — для вас аж за богато чести.

Ви звертаєтесь до народа. А деж подів ся ваш батюшка, цар-кат? Чи може жалує своїм ребйонкам рублїв? Ха, ха, ха! в такім разї ґратулюю вам! Знайте, що нарід пізнав ся уже на вас і з обмерзїнєм відвертає ся від вас кличучи: Проч з Юдами Іскаріотами, проч із ізмінниками народної ідеї! Лїзьте глубше у грязь і багно, а діждете ся нагороди, бо ,,за зраду діждетесь сухої гиляки, рублї не поможуть цареві!"

А до Вас ґаспадїне Тр... ...... в Providence відзиваюсь: Як Ви посьміли з батюшкою ходити по хатах за колєктою, і то по самих Русинах з Галичини? А много ви разом з батюшкою ,,капєйок назбєралї"? Чи хоть один чесний Русин дав вам що? З певностию, що нї!

Що тикає ся того, що ви ґаварілї, що нїби то я мав ходити по хатах, і просити о підписи, бо сьвященника з Woonsocket хотять люди вигнати, а я нїби тими підписами мав його підтримати, то се чиста брехня. Фе, встидайте ся! Ви знали дуже добре, в якій то цїли збирав я ті підписи, але видно що вам ваша чорносотенна віра наказує брехати. Я збирав підписи, се правда, але не ,,для сьвященника" як ви то втяли, але підписи сї були в справі нашого героя, Мирослава Січинського.

А тепер звертаюсь до Вас, чесні Братя і Сестри стейту R. I. і в других стейтах: єсли ті Юди-запродавцї свого народа прийдуть до Вас, так знайте як їх приймити. ,,Не опусьтїть їх" — як се вони самі просять — ,,съ порожними руками," але обдаруйте їх куда і чим лишень вам подобає ся. Нехай тям лять, як платять тим, що стають зрадниками свого народа!

Омелян Рекрут.

Просьба з Детроіт, Міч.

до всїх патріотичних сердець і членів нашого Р. Н. Союза в Америцї.

Отсим даємо до відомости вам братя, що висилаємо двох колєкторів на церков сьв. Іоана Крестителя, в Детроіт, Міч. Властитель тоїж церкви, Weber Co., хоче нам сю церков спродати і тому ми, не маючи власного гроша, просимо Вас, Братя: не відмовляйте а допоможіть нам, щоби і в Детроіт не упала гр.-кат. церков щоби не загинула, та щоб Русини не переходили одні на православє а другі на латинників! З болем серця але і з великою надією в Вашу жертволюбивість, братя Русини, йдуть наші колєктори в сьвіт, а Ви не відмовляйте кинути лепту на Боже!

Як колєкторів висилаємо Петра Пуцила і Івана Братуся, котрі мають посьвідченє і повномочє при собі.

Предс. парафіяльний
Петро Пуцило,
Предс. Бр. сьв. О. Ник. від. 175 Р. Н. С.
Сімеон Ґірчак,
секретар.
Михаїл Не

Справоздане касове

„Рус. Нар. Союза" за місяць Червень 1909 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	307	41
2	Mont Carmel, Pa.	56	00
3	Olyphant, Pa.	231	56
4	Jersey City, N. J.	64	85
5	Mt. Carmel, Pa.	77	49
6	Brownsville, Pa.	104	10
7	McAdoo, Pa.	148	38
8	Elmira, N. Y.	45	07
9	St. Clair, Pa.	94	60
10	Ansonia, Conn.	100	69
11	Waterbury, Conn.	31	00
12	Yonkers, N. Y.	95	56
13	Troy, N. Y.	21	57
14	St. Louis, Mo.	100	82
15	Buffalo, N. Y.	39	40
16	Lansford, Pa.	237	71
17	West Pawlet, Vt.	35	00
18	Seymour Conn.	30	35
19	Priceburg, Pa.	72	99
20	Jessup, Pa.	60	71
21	Mayfield, Pa.	15	00
22	Manown, Pa.	3	00
23	Homestead, Pa.	96	25
24	Shamokin, Pa.	17	57
25	Trauger, Pa.	53	28
26	Belle Vernon, Pa.	33	00
27	Glen Lyon, Pa.	56	67
28	Mahanoy Plane, Pa.	167	91
29	Rhone, Pa.	33	52
30	Breslau, Pa.	84	37
31	Eleanor, Pa.	39	00
32	Trauger, Pa.	51	25
33	Northampton, Pa	209	71
34	Old Forge, Pa.	32	00
35	Whitney, Pa.	46	00
36	Scottdale, Pa.	46	20
37	Chisholm, Minn.	54	72
38	Auburn, N. Y.	87	28
39	Syracuse, N. Y.	57	99
40	Scranton, Pa.	58	71
41	Westmoreland, Pa.	36	28
42	Passaic, N. J.	71	44
43	Simpson, Pa.	36	75
44	Mt. Carmel, Pa.	11	00
45	Philadelphia, Pa.	37	85
46	Plymouth, Pa.	167	57
47	Ambridge, Pa.	68	21
48	McKeesport, Pa.	246	75
49	Powhatan, W.Va.	16	00
50	Desloge, Mo.	9	00
51	Yatesboro, Pa.	38	00
52	Holyoke, Mass.	54	28
53	Pittsburg, Pa.	218	26
54	Terryville, Conn.	12	85
55	Carnegie, Pa.	82	42
56	Allegheny Pa.	40	57
57	Cohoes, N. Y.	31	44
58	Ramey, Pa.	87	78
59	Leinsering, Pa.	39	52
60	Baltimore, Md.	15	15
61	Dunlo, Pa.	92	07
62	Monessen, Pa.	97	85
63	Ford City, Pa.	70	00
64	Gradatim, Pa.	4	00
65	Elizabeth, N. J.	102	82
66	New York, N. Y.	40	99
67	Butler, Pa.	149	14
68	Ansonia, Conn.	13	57
69	New York, N. Y.	27	14
70	Jersey City, N. J.	86	99
71	FranklinFurnace, N. J.	25	13
72	Alden Sta., Pa.	69	89
73	Providence, R. I.	14	42
74	Granville, N. Y.	14	00
75	Mt. Carmel, Pa.	28	45
76	Newark, N. J.	23	40
77	Yorkville, O.	19	00
78	Minersville, Pa.	171	23
79	Meyersdale, Pa.	21	10
80	Pleasant Valley, Pa.	67	00
81	Baltimore, Md,	19	00
82	New Alexandria, Pa.	136	95
83	Carnegie, Pa.	9	45
84	Canonsburg, Pa.	49	25
85	Hazleton, Pa.	138	63
86	Olyphant, Pa.	78	64
87	Lancaster, N. Y.	20	14
88	Cross Fork, Pa.	11	99
89	Simpson, Pa.	17	00
90	Centralia, Pa.	20	57
91	McKees Rocks, Pa.	91	56
92	Taylor, Pa.	141	08
93	Newburgh, O.	15	00
94	New Britain, Con.	50	12
95	Beavers Meadows Pa.	52	99
96	Pittsburg, Pa.	68	40
97	Marion Heights, Pa.	18	85
98	Shenandoah, Pa.	25	57
99	Wilkes Barre Pa.	115	52
100	McKeesport, Pa.	—	—
101	Canonsburg, Pa.	5	56
102	Cleveland, O.	79	31
103	Export, Pa.	18	25
104	Perth Amboy, N. J.	91	14
105	Nicetown, Pa.	16	57
106	Chicago, Ill.	62	54
107	Sayre, Pa.	57	22
108	New York, N. Y.	94	36
109	Ellswoth, Pa.	33	66
110	Leetsdale, Pa.	31	10
111	Allegheny, Pa.	8	42
112	Newark, N. J.	6	14
113	New Florence, Pa.	41	00
114	Dunmore, Pa.	43	90
115	New Philadelphia Pa.	32	75
116	Chisholm, Minn.	14	28
117	New York, N. Y.	40	13
118	Pittsburg, Pa.	—	—
119	Latrobe, Pa.	36	75
120	Spangler, Pa.	53	17
121	Trenton, N. J.	151	36
122	Trenton, N. J.	56	71
123	Scranton, Pa.	207	26
124	Ormrod, Pa.	29	09
125	Chicago, Ill.	—	—
126	Beaver Dale, Pa.	37	00
127	Buffalo, N. Y.	16	00
128	Lorain, O.	13	57
129	Sykesville, Pa.	49	00
130	Pittsburg, Pa.	22	83
131	Buffalo, N. Y.	6	45
132	McKeesport, Pa.	40	56
133	Newark, N. J.	16	29
134	Ernest, Pa.	51	50
135	Smoke Run, Pa.	140	12
136	Carnegie, Pa.	24	00
137	West Seneca, NY.	12	57
138	Philadelphia, Pa.	9	85
139	Oil City, Pa.	28	00
140	Youngstown, O.	41	00
141	Little Falls, N. Y.	21	41
142	Elisabeth, N. J.	34	48
143	Windber, Pa.	58	00
144	New York, N. Y.	24	04
145	Altoona, Pa.	16	64
146	McKees Rocks, Pa.	36	00
147	Allentown, Pa.	39	37
148	California, Pa.	24	14
149	West Seneca N. Y.	32	00
150	Pittsfield, Mass.	17	00
151	Allentown, Pa.	6	70
152	Homestead, Pa.	39	25
153	Berwick, Pa.	68	44
154	Dunmore, Pa.	29	00
155	Perth Amboy, N. J.	19	27
156	Sheffield, Pa.	23	10
157	Donora, Pa.	49	71
158	New Kensington, Pa.	29	28
159	Herkimer, N. Y.	34	04
160	Jamaica, N. Y.	20	99
161	Tower City, Pa.	25	50
162	Scranton, Pa.	63	94
163	Edmonton, Alta.	19	14
164	North Hadley, Pa.	16	28
165	Chicago, Ill.	48	66
166	Barnesboro, Pa.	46	89
167	Cumbola, Pa.	19	01
168	Perth Amboy, N. J.	15	91
169	Scranton, Pa.	32	57
170	Chauncey, Pa.	27	97
171	Pittsburg, Pa.	10	60
173	Cleveland, O.	21	14
174	Oxford Furnace, N. J.	34	75
175	Detroit, Mich.	11	25
176	New Burgh, N. Y.	14	85
177	Vegreville, Alta., Can.	8	00
178	Manchester, N. H.	8	85
179	St. Louis, Mo.	38	71
180	Scarbo, W. Va.	17	00
181	Manville, R. I.	14	62
182	Dixonville, Pa.	24	88
183	Sunderland Mass.	17	74
184	Whiting, Ind.	40	00
185	Hazleton, Pa.	68	75
186	McAdoo, Pa.	31	00
187	Ford City, Pa.	19	06
188	Ginter, Pa.	27	85
189	South Fork, Pa.	48	31
190	Newark, N. J.	29	24
191	Troy, N. Y.	41	57
192	Herkimer, N. Y.	18	66
193	Red Star, W. Va.	10	00
194	Minneapolis, Min.	18	67
195	Peckskill, N. Y.	16	14
196	Whiting, Ind.	35	95
197	Swoyers, Pa.	46	63
198	Port Jerwis, N. Y.	42	92
199	Whiting, Ind.	31	31
200	Syracuse, N. Y.	21	27
201	Whippany, N. J.	14	57
202	Auburn, N. Y.	30	25
203	Brooklyn, N., Y.	23	81
204	New York, N. Y.	10	55
205	Emerald, Pa.	31	90
206	Ambridge, Pa.	9	00
207	Jeanetle, Pa.	61	44
208	Kingston, Pa.	60	89
209	Carteret, N. J.	73	75
211	Stapleton, N. J.	19	26
212	Cleveland, O.	20	00
213	Bayonne, N. J.	19	10
214	McKees Rocks Pa	32	05
215	West Rutland, Vt	56	50
216	Hazleton, Pa.	39	00
217	Rochester, N. Y.	36	96
219	Keokee, Va.	65	25
220	Brooklyn, N. Y.	21	35
221	Chicago, Ill.	36	29
222	Mahanoy City, Pa	49	62
223	Port Buckley, Pa.	49	05
224	Belle Valley, O.	23	57
225	Desloge, Mo.	55	66
226	Hammond, Ind.	16	00
227	Derry, Pa.	26	35
228	St. Clair, Pa	16	57
229	Scranton, Pa.	107	30
230	Monessen, Pa.	20	71
231	Scranton, Pa.	48	80
232	Hazleton, Pa.	30	00
233	Passaic, N. J.	40	14
234	Elizabethport, NJ	25	88
235	Rossford, O.	21	57
236	Ambridge, Pa.	12	97
237	Chester, Pa.	38	78
238	New Alexandria, Pa.	9	82
239	Philadelphia, Pa.	54	14
240	Portage, Pa.	20	14
241	Newark, N. J.	21	50
242	Harpersville, Pa.	11	00
243	West Pullman, Ill.	12	41
244	Bellefonte, Pa.	22	14
245	Trenton, N. J.	21	00
246	Crompton, R. I.	9	28
247	Wilmington, Del.	23	48
248	Coatesville, Pa.	22	42
249	Nanticoke, Pa.	22	57
250	Pittsburg, Pa.	27	00
251	Cleveland, O.	23	97

Звернено невиплачений чек No. 1003. - - 180.00

Разом прихід за Червень есть . 11.892.04

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.

Гнаті Лубик Priceburg, Pa.	$ 1000.00
Єлисаветі Мотика Homestead, Pa.	1000.00
Теодорі Форитар, Butler, Pa.	171.00
Теодорі Наумець, Elizabeth Port, N. J.	500.00
Міхаілї Шевчук, Philadelphia, Pa.	500.00
Онуфрі Онушканич, Minersville, Pa.	1000.00
Юрію Вітковськім, McKeesport, Pa.	500.00
Анні Ґідо, Hazleton, Pa.	400.00
Афтанасі Ґлух, Scranton, Pa.	400.00
Ксені Ярема, Shamokin, Pa.	400.00
Анелі Кендзьор, Shamokin, Pa.	400.00

Спр. часть по:

Михаилї Скрипан, Yonkers, N. Y.	113.50
Юрію Масник, Pittsburg, Pa.	431.78
Насті Конкольник, New York, N. Y.	150.00
Франку Вовк, McKeesport, Pa.	404.75
Андрею Говда, Hazleton, Pa.	134.91
Платня гол. Уряду	190.00
Орґан Р. Н. С.	1.149.00
Нагорода орґанїзаторів	155.24
Адміністрація Р. Н. Союза	174.81
Розхід за місяць червень с. р. есть	$9.174.99

Зіставлене:

Прихід за місяць червень с. р. есть	11.892.04
Готівка з кін. мая остала	46.552.66
Весь дохід есть	58.444.70
Розхід за місяць червень с. р. есть	9.174.99
Готівка з кін. червня остае	49.269.71

З того:

Фонд сирітський виносить	27.688.31
,, резервовий	8.619.01
,, народний	2.379.13
,, бідних	3.059.13
,, розпорядимий	7.524.13
Разом	49.269.71

Д. Капітула предс.
А Шаршонь кас. **С. Ядловський сенр. фін**

Віче
в справі М. Січинського.

Віче Русинів-Українців, скликане дня 9-го мая 1909 в Газлетон, Па., числяче 500 душ, з нагоди засудженя польськими шовіністами, неустрашимого нашого оборонця, Мирослава Січинського, приняло слідуючі резолюції:

Січинський] вбив ворога свого народу тому, що не був в силї оперти ся обуреню, задля доптаня і рабованя прав руського народу в Галичинї кровожадними лютими катами;

Мирослав Січинський убив Потоцького, обагреного кровію руських хлопів в Горуцку, Коропци і Чернїєві, отже убив ката руського народа, виновника десяток вдів і сиріт, моря сліз, горя і розпуки. Зробив се в обороні свого народа, котрому з надміру любови жертвував своє молоде, многонадійне житє. Усунувши того, котрий готовив і заповів нове Берестечно руському народови. І як не має гріху сей, хто убиває напастника в самообороні, так і вчинок Січинського не сьміє бути караний! Най жиє Мирослав Січинський, як жиє Добродзіцка, поповнивша такий самий і на тих самих мотивах вчинок.

В виду того пятьсот Українців, зібраних на вічу одноголосно кличе:

Жадаємо волї для Мирослава Січинського! Засуд М. Січинського єсть засудом нашим! Єще раз кличемо: Най жиє М. Січинський, местник кривд Руського народа!!!

1) Висказуємо глубоку погорду Ляхам, що з безвзглядною злобою напосілись на житє М. Січинського і своїм впливом в австрійській державі з'уміли перевести два рази засуд смерти по своїй мисли!

Димитрій Капітула, предсїд. віча,
Андрей Процько, місто-предс.,
О. Шараварко, секр. віча.

Справодане касове
Руск. Молод. Союза за місяць червень 1909 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	9	25
3	Olyphant, Pa.	6	50
4	Jersey City, N. J.	4	50
5	Mt. Carmel, Pa.	2	00
7	McAdoo, Pa.	7	60
8	Elmira, N. Y.	8	80
9	St. Clair, Pa.	5	25
10	Ansonia, Conn.	7	10
11	Waterbury, Conn	2	25
12	Yonkers, N. Y.	1	25
14	St. Louis, Mo.	6	20
16	Lansford, Pa.	6	99
18	Seymour, Conn.	3	33
19	Priceburg, Pa.	9	95
20	Jessup, Pa.	3	25
21	Mayfield, Pa.	1	00
24	Shamokin, Pa.		48
25	Trauger, Pa.		50
26	Belle Vernon, Pa.		25
27	Glen Lyon, Pa.	7	60
28	Mahanoy Plane, Pa.	3	00
29	Rhone, Pa.	5	25
30	Breslau, Pa.	3	80
33	Northampton Pa	30	65
35	Whitney, Pa.		75
36	Scottdale, Pa.	3	60
37	Chisholm, Minn.	3	35
38	Auburn, N. Y.	1	75
39	Syracuse, N. Y.		75
40	Scranton, Pa.	3	25
42	Passaic, N. J.	12	60
43	Simpson, Pa.	2	75
45	Philadelphia, Pa	1	25
46	Plymouth, Pa.	9	45
47	Ambridge, Pa.	1	75
48	McKeesport, Pa.	2	00
53	Pittsburg, Pa.	14	50
55	Carnegie, Pa.	2	75
56	Allegheny, Pa.	1	50
58	Ramey, Pa.	3	80
59	Leinsering, Pa.	1	75
60	Baltimore, M. D.	2	50
61	Dunle, Pa.	1	50
62	Monessen, Pa.	3	20
63	Ford City, Pa.	2	50
65	Elizabeth, N. J.	3	25
66	New York, N. Y.		25
67	Butler, Pa.	2	50
68	Ansonia, Conn.	2	00
69	New York, N. Y.		25
70	Jersey City, N. J.	1	25
72	Alden Sta, Pa.	6	65
73	Providence, R. I.		75
81	Baltimore, M. D.	1	75
82	New Alexandria, Pa.	3	75
83	Carnegie, Pa.		25
85	Hazleton, Pa.	2	75
86	Olyphant, Pa.		75
87	Lancaster, N. Y.	2	15
88	Cross Fork, Pa.		25
90	Centralia, Pa.		25
91	McKeesRocks Pa	1	50
92	Taylor, Pa.		50
94	NewBritain Conn		25
96	Pittsburg, Pa.	4	50
97	Marion Heights, Pa.		75
98	Shenandoah, Pa		
99	Wilkes-Barre, Pa	2	75
102	Cleveland, O.		50
104	Perth Amboy, N. J.	3	75
105	Nicetown, Pa.		75
106	Chicago, Ill.		50
107	Sayre, Pa.	3	25
107	,, ,,		50
108	New York, N. Y.	1	00
109	Ellsworth, Pa.		24
112	Newark, N. J.		25
116	Chisholm, Minn.		25
117	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa.	2	50
121	Trenton, N. J.	15	45
123	Scranton, Pa.	5	25
126	Beaverdale, Pa.		50
127	Buffalo, N. Y.		25
128	Lorain, O.	1	00
129	Sykesville, Pa.	3	00
130	Pittsburg, Pa.	1	25
132	McKeesport, Pa.	1	25
135	Smoke Run, Pa.		75
136	Carnegie, Pa.	1	50
140	Youngstown, O.	1	25
144	New York, N. Y.	1	00
147	Allentown, Pa.	2	00
157	Donora, Pa.	1	75
159	Herkimer, N. Y.	2	00
169	Scranton, Pa.		
188	Ginter, Pa.	1	75
197	Swoyers, Pa.		75
201	Whippany, N. J.		50
213	Bayonne, N. J.	1	35
222	MahanoyCity Pa	3	20
229	Scranton, Pa.	3	25
232	Hazleton, Pa.		75
239	Philadelphia, Pa		25
244	Bellefonte, Pa.	1	50

Зіставлене:

Прихід за червень єсть	318.54
Готівка з кінцем місяця мая остала........	4.423.96
Разом прихід єсть	4.742.50
Розхід за червень (платня секр. і посм. по Павл. Вархоляк McKees Rocks, Pa) . . .	25.00
Готівка з кінцем червня с. р. остае..............	4.717.50

Дм. Капітула, предс.
А. Шаршонь, касієр.
С. Ядловский, фін. секр.

Допись.

З Філяделфії, Па.

Як відомо, на вічу, котре відбуло ся 6-го червня с. р. вибрано комітет, котрий мав заняти ся збиранєм жертв на фонд ім. О. Січинської. Щоби уникнути всяких непорозумінь, підписані отсим оголошують кілько гроший зібрали і де они суть. І так:

На вічу зібрано 41.75 дол. (секретар віча зробив помилку, пишучи в справозданю, що ,,від самих вічевиків зібрано 45.00 дол.") На руки п. Бабія зложили: Ю. Шкодин 50 цнт., Теод. Палько 50 ц. і Д. Люба 25 ц. — С. Демків, колєктор на околицю South Str. зібрав 20.50 дол., жертвували слїдуючі: Товариство ,,Любов" від. 45 Р. Н. С. 10.00 дол., по 1.00 дол. С. Демків, С. Слободзян, П. Швець, Мар. Демків, І. Кречковський; по 50 цнт.: Василь Слободзян, М. Богдан, М. Грицук, І. Роман; по 25 цнт.: І. Душка, М. Сампара, О. Труш, О. Вигодованець, А. Шкодин, О. Береза, І. Сорока, В. Ігнаш, В. Березняк, Пар. Голота, С. Дюрка, Мих. Роман (дитина), М. Роман, Мих. Мацовський. Разом всїх жертв зібрано в Філяделфії, Па. 63.50 дол. З того виплачено слїдуючі розходи: галя, в котрій відбувало ся віче 6.00 дол., за друковане відозв 2.50 дол., разом 8.50 дол. розходів. Зістало 55.00 дол. Половину з того т. є. 27.50 дол. відіслано до редакції ,,Дїла" в Галичинї, на шкільний фонд ім. О. Січинської (бо так ухвалило віче) а решта остала у касієра, п. Шеґали, як фонд ім. М. Січинського в Америці.

Імена тих, що зложили жертви на вічу, були оголошені на гали, тому їх імен тут не подає ся. Єсли хто свою жертву дав поза вічем колєкторови, а єго імени тут нема оголошеного, нехай про се дасть знати п. Бабієви або секретарови комітету.

Всім жертводавцям складаємо сердечну подяку.

Мих. Бабій, предс. ком.
І. Шаґала, касієр
С. Демків, колєктор
С. Вільчиньский, колєкт

G114 **Важне.**

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Дописи просить ся писати лишень на одній сторонї картки. Дописи непригожі до друку нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся її звороту і не було залучено марок на зворот.

„SWOBODA
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
184 Hudson., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN.
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців $200
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order то є карточку, котру дістанете від почтара або аґента на експресовім офисі, пішлїть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телєфон 7074 Spring.

Невільництво в Злучених Державах.

Під пору великого розголосу наробила тут справа ,,невільництва", в яке попав рос. жид Каляс в стейті Arkansas. Він в часі загального промислового застою в 1908 році вимандрував з Ню Йорку та прибув до стації Little Rock, Ark. Висівши з желїзниці станув на плятформі та розглядав ся. Нараз приступив до нього якийсь чоловік і приложивши йому револьвер до голови поспитав: Хто ти і куди ідеш? — Глядаю за робою — відповів Каляс. — Маєш гроші? — Десять центів. — Арештую тебе!

В сей спосіб в пять мінут по прибутю до стейту зістав Каляс арештований. Замкнено його в якусь шопу а слїдуючого дня ,,судія" (?) засудив його на гривну 10 долярів і кошта процесу. Таких ,,проступників," що глядїли за роботою, було більше і їх всїх по переведеній розправі, сковано і відставлено на желїзничу стацію, звідки перевезено до одного малого місточка в полудневосхіднім Арканзас. Кошт транспорту та живности вязнів почислено на їх рахунок так, що прибувши на місце кождий з них зістав повідомлений, що винен 90 долярів, які мусить відробити. Тут конечно треба зазначити, що білет (тикет) желїзничий коштував тільки 6.40 дол., а додавши до того гривну 10 дол. і судові кошта також 10 дол. — то випаде, що харч вязня за пів дня коштував звиж 60 долярів!...

І якаж була причина арештованя сих нещасливців? Тільки те, що після прав стейту Арк. кождий глядаючий за роботою, а не маючий готівки в кишени уважає ся волокитою і як такий підпадає карі. Тепер-же в деяких полудневих стейтах, як Georgia, Florida, Arkansas не удержує ся вязнїв на кошт стейту ані нема для них вязниць, а тільки час кари вязня обчислює ся на долярии вязня віддає ся на ,,роботу" фармерам, плянтаторам і т. п. Що ся робота, се дійсне невільництво, слїдно з оповіданя Каляса.

,,Ми прибули — оповідає він — на малу желїзничу стацію і коли вигнано нас з потягу, оточило нас сейчас шістьох узброєних ніґрів. Посаджено нас на вози. По переду їхав кінно мурин узброєний в карабін а з заду мурин Simpson, прозваний ,,бос від битя" (The whipping boss) та решта муринів узброєних в карабіни і револьвери та невідлучні гарапи.

Рано, скоро сьвіт уставлено усіх в два ряди, 85 людий, білих і ніґрів. Йдемо на роботу ,,гусака." По переду опять іде кінно двох узброєних ніґрів, з заду так само а з боку дозорця з гарапом. Кільканайцять кроків по заду цїлої каравани іде кількох ніґрів з собаками, яких задачею є витропити сказаного, наколиб сей утікав.

Похід тревав досить довго. Прибувши наконець на поле засаджене бавовною, дістав кождий мішок на плечі та розказ зривати бавовну. Арештанти походячі з півночи поступали, як необізнані з роботою, дуже поволи. Дозорця поступав за ними в слїд кленучи і лаючи. Особлившу антипатію відчував до одного з вязнів, Smidt-a та наганяв його до скоршої працї. — Перший раз при тім роблю, та буду скорше робити, як вправлю ся — відповів тойже — а тепер не можу. — Не можеш? — крикнув дозорця — то я тебе научу! В мить два прикликані ніґри повалили нещасливого на землю а гарап зі свистом почав спадати на його обнажені плечі. Пару хвиль, а цїлі плечі представляли вид одної крівавої рани. Нещасний ледви з надлюдським з'усилєм підвів ся, однак мимо того, що за кождим рухом сичав з болю, мусїв працювати дальше. Дозорця, видно, засмакував в крови, бо сего дня збив ще до безтями двох ніґрів.

Пару днів перед моїм прибутєм, сей сам дозорця, Simpson, застрілив одного білого, коли сей пробував втїкати, а одного ніґра так оббив, що сей в пару годин пізнїйше помер.

В сїм обозї (labor camp) ми виконували ріжні роботи. Збирано бавовну, рубано дерева, корчовано поля, копано рови і т. д. Не було однак одного дня, в якім якогось з засуджених не тортуровано. Пересїчне число битих гарапами виносило від трох до десятьох денно, а се діяло ся особливо тоді, коли суперінтендент Genry впив ся. Тодї попадав в якесь божевіллє, бив на право і ліво, кого допав і куди попав.

В перших двох місяцях число білих невільників зросло до 45 а ніґрів до 100. Тяжке було се житє. Пожива в будні дні була незвичайно лиха, в неділї ще гірша. Рано о 9-ій давали сніданє, а о 3-ій з полудня обід. Усе булисьмо голодні. Вичерпані працею над сили, заморені голодом і в ночи не малисьмо супокою від хробацтва. Спальнею для білих, 45 осіб, була одна кімната, о чотирох вузеньких вікнах. По під стїни тягнули ся поверхові барлоги, між якими був вузонький на один ярд прохід. В неділю ми мусїли лежати в наших барлогах, мимо того, що хробацтво висисало з нас послїдну краплю крови. Богато хоріло, а лікарська поміч ограничувала ся на одній в місяць візиті лікаря, який на усе мав один лік. Цїле наше житє дає описати ся словами: праця, каньчук, голод і знова голод, каньчук і праця".

По більше як річній неволи вдало ся наконець нещасному переслати лист до мінїстерства внутрішних справ в Вашинґтонї, якого результатом було, що висланий з відтам урядник прибув до карного табору. З відти забрано його до ,,Білого Дому" і днесь жде на вислїд доходжень мінїстерства та на сатисфакцію за перенесені терпіня.

При сїй нагоді не від річи буде, коли згадає ся про сї відносини в полудневих стейтах, які спричинюють і викликують такі случаї, як отсе описаний. Як згадано, вязниць там нема, а лиш засудженого запродує ся ,,на роботу". Се дає поле усяким надужитям, формальним облавам за ,,волокитами". Без переслуханя нераз, зловленого нещасливця засуджує ся і віддає ся плянтаторови до розпорядимости. Плянтатор, як відвічальний за арештанта і заразом його дозорця, є фактично безвзглядним паном житя і смерти засудженого. В разї опору вязня, неохоти до працї і т. д. фактичної, а по більшій части уроєної, видуманої, плянтатор доносить про се мировому судії, а сей підвисшує сейчас речинець кари. І в сей спосіб засуджений, діставши ся раз в неволю, може у нїй лишити ся до смерти.

І чиж се не невільництво? Се саме невільництво, за якого знесенєм поплило тут стільки крови? Так! Що більше, теперішне невільництво є о много гірше від попереднього. Вправдї тепер арештант не є власностию плянтатора, такою власностию, яку можна спродати як кождий иньший товар, однак ся ріжниця виходить лишень в некористь засудженого. Перше властитель невільника хотяй крихітку піклував ся його здоровлєм, бо се здоровлє представляло якусь грошеву вартість, коли днесь такий часовий невольник мусить бути використаний до послїдної краплї крови, днесь на нїм мусить зробити ся бизнес, без взгляду на се, чи він видержить, чи вмре...

Є ще иньші проступки, які можуть в полудневих стейтах вільного горожанина перемінити в невільника. В деяких стейтах на полудню недодержанє контракту працї карає ся вязницею, а що бос в такім случаю є пошкодований, тому посїдає право еґзекуції не лиш на суму мнимого пошкодованя, яке обчисляє ся з засади баєчно високо, але також і над додатком боєчно високих судових коштів. Се послїдне з засади практикує ся на ніґрах. Невільника знущанями, працею над сили старає ся приневолити до втечі, яка з засади нїколи не вдає ся. Тодї жде його три рази так довга кара і дальше невільництво у пошкодованого і так в безконечність...

Такий є дійсний стан річий в деяких дїльницях сего краю волї — для мілїонерів і богачів...

Страйк в Микисракс тревае дальше.

Дві военні фльоти проти себе.

Страйк в компанії Pressed Steel Car Co. в McKees Rocks, Pa., в якім бере участь звиж 6000 людий треває без перерви дальше. Менаджер компанії супротивляє ся вести якінебудь уклади з комітетом страйкерів, сї знова на свою руку боронять ся всїми силами і способами перед скебами і так борба треває безвпинно. Одна і друга сторона не перебирає в средствах. Однак мимо цїлої грози положеня борба ся часами виказує цїхи здорового гумору.

Як ми уже попереднїм разом згадували, страйкуючі робітники мешкають в компанїчних домах. Компанія, не могучи иньшим способом зломити страйку, постарала ся о судовий наказ для мешкаючих в них страйкерів ,,випорожнити мирним і спокійним способом сї доми." Коли минув речинець 10-го с. м. а доми всї були замешкалі, місцевий шериф з великим числом констаблїв рушили в похід, щоб неслухняних страйкерів викинути з компанїчних домів на улицю. Почали з першої хати з краю. І тут показало ся таке: в ночи усї страйкуючі родини, які дістали наказ опорожнити свої мешканя, дійсно їх опорожнили — але тільки з тою ріжницею, що кождий з них заміняв ся з своїм найблизшим сусїдом за хату. А позаяк в судовім розказї була подана кромі імени і точна адреса хати, під якою адресою однак шериф не найшов сего, якого мав викинути, тому кленучи на чім сьвіт стоїть мусїв забрати ся з довгим носом дальше. Се повторило ся в усїх слїдуючих домах, що урядників компанії довело до бішеної лютости. Страйкарі лиш підсьміхують ся, вдоволені, що і судовий наказ виповнили, отже не мож їх чіпати за легкоpower...

По полудни, 16-го с. м. оголосили страйкарі публично, що і вони тепер мають один парохід узброєний гарматою і післали компанії визов, щоб ся вислала свій узброєний парохід ,,Steel Queen" на здобій з ним. Корабель страйкарів ,,The Spy" має мати одну гармату, яка — загально ходять такі слухи — істнує лиш в фантазії — однак мимо того войовничий визов страйкарів нагнав такого страху залозї компанійного парохода ,,Steel Queen," що ся лишила і парохід і свої дійсні гармати та спасла ся бігством десь в безвісти.

З маштів ,,The Spy" повівають гордо два прапори: один білий і один червоний, неначе вказуючи на се, що під ним борють ся ті, тільки яких кров пливе обильно в теперішнім страйку.

Ранком 17-го прийшло поміж кількома страйкарями і шерифами до острої виміни стрілів, підчас чого двох страйкерів, Гансон і Фріст віднесли легкі рани.

Надіслане.

Для Русинів в Канадї.

Кожда руська кольонія в Канаді, котрій лежить на серци скоре і щасливе покінченє справи церковної в Канаді, ізволить подати кілька своїх адресів до комітету для обор. нашого народа і нашої віри в Америцї на руки Й. Кульчицького. Бо від тепер комітет наш не буде відзиватись до Вас, Братя Русини в Канаді в ніякій часописи, але буде висилав свої листи впрост до кождої кольонії, котра лиш подасть від себе кілька адресів своїх до нас, комітету. Чому се так? Річ цїлком проста. Як знаєте Братя, що ми тут в Америцї не маємо католицьких часописий кромі ,,Душпастиря" і ,,Свободи." ,,Душпастир," як часопись Їх Преосьвященства С. Ортинського, котрий має заказ заниматись Канадийськими Русинами, не приймив відразу наших письм до Вас, а то тому, аби Василіяни разом з епископами французькими не гавкали на Іх Преосьвященьство і не скаржили до Делеґата папського. ,,Свобода" вправдї помістила де-які наші письма, але не всї тай не в такім порядку, в якім ми їх вислали до ,,Свободи." Чому она так робить, не знаю, а хоч здогадуюсь, то лучше однак буде замовчати і більше до неї наших письм не висилати. Но — а Канад. Фармер знова, котрий помістив лише першу нашу відозву, а дальше цїлком ,,заштапував," зробив се видко тому, що наші письма і єму не суть на руку, бож се орґан не католицький.

За комітет
Й. Кульчицький,
829 N. Franklin Str.,
Philadelphia, Pa.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Серпень.

19	Ч	Преобр. Госп.
20	П	Дометия, Пульх.
21	С	Еміліяна
22	Н	12. Матія апост.
23	П	Лаврентія м.
24	В	Евпла, Клявдії
25	С	Фотія і Аник.

¶ Мирослав Січинський в Станиславові. „Діло" пише: Дня 29. липня привезено Мирослава Січинського особовим поїздом о год. 9.40 вечером до Станиславова. Січинський їхав в арештантській ноші в асистенції двох уоружених дозорців. Коли пробув на „Діброву" (так зве ся станиславівська вязниця), привитав його вязничний наддозорець Бочек (вшехполяк) словами: „Ty stąd nie uciekniesz, my cię będziemy dobrze piluovać". Иньші урядники поводили ся з Січинським чемно і людяно, зате пан Бочек, видко, хоче надоложити ex proprіa diligentia те, що „колу польському" відраджувала політична хвиля. Січинського дали до осібної келії на партері. Відтак подали йому обід, зложений з росолу, мяса, хліба і якоїсь каші, а пізнійше один з вязнів обстриг йому волосє і обголив. Мирослав почуває ся добре, є спокійний. Чутка про привезенє Січинського в-мить розійшла ся по місті, викликуючи ріжні чувства... Рівнож мати Січинського, приїхала на сталий побут до Станиславова, щоб бути близше дорогої одинокої дитини, щоб хоть раз на два місяці крізь тюремні крати глянути на дороге лице, попестити його материнським оком.

¶ Від кількох днів відбувають ся в околици Бостону, Масс. маневри тутешної армії і міліції. Війско поділено на „червоних", що маркують ворога, і на „синїх", оборонців вітчини. До сих пор „синї" висадили в воздух (але тільки на папери) усї мости ведучі до Бостону, та понищили (рівнож на папери) всі стовпи телеґрафічні. До „битви" еще не прийшло, хотяй по обох боках забрано собі уже споро полонників. Забавка ся буде коштувати край кільканайцять міліонів.

¶ Дня 14-го с. м. навістив страшний землетрус цілий середний Япан. Школи великанські хоть усего розміру нещастя до сих пор ще не знати. Як до тепер стверджують, згинуло около 30 а поранених до 100 людий. Катастрофа виряділа найбільші спустошеня поміж домами. Около 400 будинків лежить в руїнах. Найгірше діткнув землетрус місто Осака, де виступила ріка з берегів і залила цілу околицю. Рівнож знищені суть міста Наґоя і Гондо. Вигаслий вулькан Ісукі з оглушаючим лоскотом запав ся у землю змінаючи сим вигляд цілої околиці.

¶ Шах проти волі. Після телеґрам з 12-го с. м. молоденький 11-літний шах Персії, винесений на престіл по прогнаню революціонерами його батька, не дуже вдоволений зі своєї цісарської гідности. Молодий пануючий так затужив за прогнаним своїм батьком, що рішив ся втікати. Коли втеча не вдала ся, хотів забити ся, однак і сему перешкоджено. Тепер рада міністрів порішила молодого пануючого оженити. Як йому вже жінка не поможе, то тоді уже нічо йому не поможе: тоді і позволять йому правдоподібно зрезиґнувати з престола.

¶ Леґіслятура стейту Міссурі здаєть поставила собі за задачу усіх мешканців в один день перевернути в пуританів. Один погляд ока на 80 нових прав, які з 18-тим с. м. стають правосильні вистане, щоб один похитав головою, другий засьміяв ся, а третий з радости підскочив, що не мешкає в Міссурі. Читайте і дивуйте ся, чого то від 18-го не буде вільно робити в сім чудеснім стейті. І так не вільно малювати нікого ані нічо голого. Малярі від тепер в сім стейті прим. усякі русалки, богині і т. п. мусять вбирати в — швімгози. Видавців часописий жде грошева кара і вязниця, коли вони поважуть ся писати справозданя або оголошувати протоколи з процесів розводових: Иньше право заказує ношенє оружя. Торговщикови оружєм не вільно навіть оголошувати публично, який товар він продає. Він може тепер безпечно замкнути свій стор і оглянути ся за иньшим бизнесом. Хто в потягу желїзничім в границях стейту поважив-би ся витягнути фляшину і ликнути „одного", сего на слідуючій зараз стації пакують до джелю. Рівнож є проступком, караним вязницею оголошувати або говорити про такі річи, які моглиб привести до розводового процесу. Кождого хлопця нисше 18 літ, якого прихоплять на куреню папіросок, коштує ся приятність 10 долярів, а сего, хто дав або продав йому папіроску 100 дол. Кожда украдена свиня, чи то така, що не годна рухати ся, чи така, що її всі ребра лізуть через шкіру, усе і невідклично вартує 30.00 долярів. Дичину може від тепер їсти лишень сам стрілець. Не вільно її ані продати ані навіть подарувати, бо за се жде так одну як і другу сторону строга кара. Від тепер отже кождий стрілець мусить мати добрий жолудок, бо коли він застрілить пр. медведя, то і мусить, сарака, цілого його з'їсти. Таких „мудрих" нових прав є там ще много — одно лишень право заслугує на загальне признанє: право, ограничуюче працю жінок на 54 годин тижнево.

¶ Утеча арештанток. З жіночої тюрми в Москві утікло недавно 12 арештанток. Ся тюрма стоїть в гухім Криво-Введенськім переулку. В одній келії було 15 арештанток. З них 11 політичних а одна звичайна. Помогла їм утечи надзирателька Тасова. Кажуть, що она стала на службу в тюрму за чужим пашпортом. Нічого такого за нею не було помітно і служила она від місяця марта як звичайна надзирателька, але за той час вспіла змовитись з засудженими і стати їм в пригоді. Она підібрала ключі до келії та канцелярії і о 2. годині в ночи випустила засуджених з камери. На дворі був дощ і буря, темно. Все те дуже помогло утікачкам. Утечу відкрили тільки через годину, коли освободились дві надзирательки, котрих утікачки повязали. Надзиратель був пяний, а у надзирательок найдено 50 рублів. Все те викликало думку в поліції, що всі они підкуплені. Їх арештовано. На другий день арештовано на улици ще двох утікачок; оні обі були в мужеськім одежи.

¶ Кампанія проти католицизму. Св. Синод російський підготовляє у Вильні другий з'їзд північно-західних брацтв для обдуманя засобів. боротьби з католицизмом. Предсідателем з'їзду, який відбувати меть ся від 2 до 5-го серпня ст. ст. (від 20 до 23-го с. м. після нового стилю) буде литовський архієпископ Нікадр. Холмське православне духовенство звернуло ся знова до св. Синода з просьбою, щоб в губерніях сідлецькій та люблинській не вільно було більше розпродувати московської брошури „Въ защиту вѣры", бо вона, вияснюючи незвичайно популярно догми православної й католицької церкви, віддає першенство католицизмови.

¶ Дня 15-го с. м. відбуло ся віче на Derry Sta., Pa. Відділ Р. Н. Союза ч. 227. запросив на се віче о. М. Даниловича. Людий зібрало ся небогато, бо місцевий відділ молодий, числить всего 26 членів.

Про кривди руского народу говорили Вас. Баран, Юстин Медвідь, урядники місцевого відділу. Відтак говорив Ст. Якимець з New Alexandria, Pa. Довшу промову виголосив о. Данилович і пояснив на що то є утворений фонд ім. Мирослава Січинського. На сей фонд зібрано $4.00, а на внесенє Юстина Медвідь зібрано на катедру $7.75.

Потрібно сейчас

людий до майнів в New Alexandria, Pa. Фамілійні будуть безусловно приняті сейчас до роботи. Голосити ся треба до підписаного.

Хто хоче користати нехай спішить ся.

С. Маркевич,
Box 45,
New Alexandria, Pa.

Оголошене з Perth Amboy, N J.

В суботу дня 28. с. м. припадає Успеніє Пр. Д. М., перший празник і храм нашої Церкви в Перт Амбой. Понеже сей день ми-б не могли належно відсьвяткувати, а то по причині праці в фабриках, тому ціле торжество переносить ся на неділю 29. с. м.

Оголошує ся проте, що вже в суботу вечером, о год. 7:30 розпічне ся се торжество відправою Вел. Вечірні з Литією і наукою. Участь возьме трех сьвященників.

Братство Успенія Пр. Богор. приступить до сьв. Сповіди.

В неділю о год. 9. Утреня, Служба Божа торжественна о год. 10¼ з відповідною наукою. По пол. Вечірня і Акафист.

На се торжество запрошує ся сердечно всі наші чесні Братства: Успенія Пресьв. Богородиці; сьв. О. Николая; Запор. Січ; сьв. Василія; сьв. Кирила і Методія і жіноче Непор. Зачатія Пр. Д. М.

Також запрашаю всіх наших чесних Русинів і Русинки, перебуваючих так в Перт Амбой як і околици, з поблизших як і подальших плейзів і кличу: спішіть всі, Дорогі Братя, Галицькі Русини — до своєї Церкви Успенія Пр. Д. М. в Перт Амбой, тримайте ся всі разом як один, любіть ся і згаджуйте ся, щоби не сьміяли ся з Вас другі і не уважали Вас за комірників, котрих можна кождої хвилі викинути.

Ми їх шануймо і віддаймо їм честь, але своє любім і над все своїм дорожім.

Не забуваймо, що милійше своє, хоч би і бідне, як богате але чуже.

Сих кілька слів уважав я за відповідне помістити в нашій часописи „Свобода" до Вас, Дорогі Братя, в цілій околици Перт Амбой, як новопоставлений Ваш душпастир при Церкві Успенія Пр. Д. М. в Перт Амбой з розпорядження нашого Впреосьв. Владики, Сотера Ортинського і маю надію, що Вдопоможете мені піддвигнути і розвинути Вашу парохію і працювати над спасенєм Ваших душ і Вашим добром.

В сій повній надії витаю Вас словами: Слава Ісусу Христу!

о. Йосиф Чаплинський,
5 Hall Ave.,
Perth Amboy, N. J.

New Alexandria, Pa. Бр. сьв. Петра і Павла відділ 82 Р. Н. Союза взиває всіх своїх членів, щоби безуслівно явили ся дня 22. серпня 1909 на мітинґу братськім, на котрім кождий член мусить вирівнати свій довг. Як котрий небудь з членів не явить ся ані не повідомить до дня 22. серпня де находить ся, буде суспендований. Ті члени, котрі по дни 22 серпня будуть довжні хотяйби за послідний розмет будуть видалені.

Ст. Якимець, предс. Сильв. Маркевич, секр.

НА ШКІЛЬНИЙ ФОНД ІМЕНИ ОЛ. СІЧИНСЬКОЇ.

Оголошено в ч. 30. з 5. серпня с. р. $169.93

Жертвували слідуючі Русини з Youngstown, O., по 50 цт.: Захар Павлух, Мих. Господар, Мих. Кіхтон, Василь Панько Ів. Савуля, Дмитро Стрик, Василь Медведь, Ст. Медведь; по 25 цнт.: Теод. Духняк, Ст. Теховський, Мих. Волощак, Тео. Кіхтон, Макс. Кравс, Лук. Кіхтон, Петро Ґерґель, Лук. Лецькович, Лук. Кіхтон, Гриць Кравець, Ю. Силзак, Мих. Воленич, Ю. Кулиняк, Ст. Ільчишин, Ст. Круль, Ю. Гусак, Сим. Козул, Василь Суканський, Ю. Андрунко, Тео. Терлецький. Разом - $9.00

Загальна сума: $205.93

Переписка Редакції.

Парафіянин, Manchester, N. H. Ціла допись писана лишень про одного чоловіка. Чи-ж він дійсно такий „моцний," що ціла громада не може йому порадити. Се попросту бувби встид для всіх Вас, наколи-б про нього писати аж в часописи!...

Deslodge, Mo. „Прис. на мітинґу." Посварили ся цареслави, та хочуть свої бруди прати в „Свободі." Ми так Вашого ренеґата, як і Вашого батюшку уважаємо за такі нужденні креатури, що було-б вопіючим о пімсту до неба гріхом про них займати місце в часописи.

Cohoes, N. Y. „В. П." Безіменних дописей не поміщаємо з засади.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.

Іх Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог, 712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульчицький, Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чегін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 816 N. Franklin St., Philadelphia. Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз“ — Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А“ (ціле посмертне) $1000.00.
В разі смерти члена кляси „Б“ половину посмертного $500.00
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б“ 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.
В разі утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний Секрета описля відсилає до Голов. Касієра.

С. Ядловский, Голов. Секретар.

No. 33 КВІТ $15.00

на пятьнацять долярів, котрі п. Іван і Пелагія Вархоляк отримали як посмертну запомогу по сині, Павло з Головної Каси Руского Молодечого Союза в Америці. McKees Rocks, Pa. Aug. 7 1909.

Іван і Пелагія Вархоляк.

Сьвідки:
Петро Вархоляк,
Леон Каршневич

Від місцевого Уряду Руского Молодечого Союза в Америці. Відділ (число) 56.

Павел Палиця предс.,
Василь Копчак секр.

Ч. ...... КВІТ $134.91

на сто трийцять чотири доляри 91 центів, котрі п. Прокіп Голда отримав як сиріткову часть по батьку Андрею Голда з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Derby, Conn. August 4, 1909.
Прокіп Голда.

Сьвідки:
Михайло Гладиш,
Антін Дутко.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) ....

Harry Zuraw, notary public.

Ч. 1022 КВІТ $1000.00

на тисяч долярів, котрі п. Марія Лигус отримала як посмертну запомогу по мужу Гнаті з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Priceburg, Pa. August 12, 1909.
Марія Лигус.

Сьвідки:
Стефан Сисак,
Мих. Турок.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 19.

Гнат Фалат предс.,
Стефан Сисак секр.

Ч. 1033. КВІТ $400.00

на чотириста долярів, котрі п. Афтанас Ярема отримав як посмертну запомогу по жені, Ксені з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Shamokin, Pa. ....1909.
Афтанас Ярема.

Сьвідки:
Іван Глова,
Іван Констанкевич.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 1.

Матвій Олесневич предс.,
С. Хорощак секр.

Ч. 1034. КВІТ $400.00

на чотириста долярів, котрі п. Іван Кендзьор отримав як посмертну запомогу по жені Анелі з Головної Каси Руского Народного Союза в Амерції.

Shamokin, Pa. Aug. 9, 1909.
Іван Кендзьор.

Сьвідки:
Іван Квасньовский,
Павел Котанчик.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 1.

Матвій Олесневич предс.,
С. Хорощак секр.

ПОДЯКА.

Нисше підписаний Павло Копняк складає отсим сердечну подяку Головному Урядови Р. Н. Союза, як також і місцевому Урядови за скоре і точне виплачене посмертної запомоги за жінку Марію.

Oil City, Pa. в липню 1909 р.
П. Копняк.
член 139 від. Р. Н. Союза.

ПОДЯКА.

Отсим складаємо щиру подяку Гол. Урядови Р. Н. Союза, за точне і скоре виплачене нам посмертної запомоги з каси Руського Молодечого Союза по помершій нашій дитині, Павлі.

Іван і Пелагія Вархоляк.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. Фл. і Лавра від. 130. повідомляє всіх своїх членів, що дня 5-го вересня кождий має явити ся з відкою до сповідии. По Службі Божій відбуде ся річний мітинґ, на котрім буде принимати ся нових членів без вступного. Неявившийся на мітинґ заплатить 50 цнт. кари.

П. К. Ґут пр.,
І. К. Цмайло кас.,
П. К. Дашинеч скр.

TAILOR, PA. Бр. від. 92. Р. Н. С. подає до відомости, що почавши від дня 22. серпня 1909 відбувати ся будуть братські мітинґи в тій гали, де відбувають ся „юнійні“ мітинґи то є при Grove Str. а не як до тепер при Union Str.

Й. Сенюк, секр.

New York, N. Y. Тов. Просьвіта, від 204. повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ відбуде ся в суботу, 21-го серпня 1909 в гали 46 Ave. A. Понеже суть дуже важні справи до полагодженя, то безусловно кождий член мусить явити ся; неявившийся заплатить 50 цнт. а урядник долара кари.

Нових членів буде принимати ся без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. Мужчини платять місячно 40 цнт., а женщин 30 цнт. а в разі хороби мужчина побирає 5.00 дол. а женщина 4.00 дол. Посмертне виносить 100.00 долярів.

Й. Хомів, предс.
Ст. Чосник, кас.,
О. Шеремета, секр. ф.

Sayre, Pa. Бр сьв. Благовіщеня Пресьв. Богородиці, від. 107. повідомляє своїх членів, що дня 21. серпня відбуде ся мітинґ, на котрім будемо говорити о важних справах, і тому просить ся членів точно зійти ся о 7. год. вечером. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт. а урядник 1 дол.

М. Зубинько, предс.,
Д. Новак, кас.,
А. Лучейка, секр.

NANTICOKE, PA. бр. сьв. О. Нпк. від. 249. подає до відома, що на річним мітинґу дня 8-го серпня вибрано слідуючий уряд: М. Єренко пр., Г. Секела з. пр., М. Луцанич з. скр., І. Корнас з. кас., Ів. Турко оп. хорих в Nanticoke, Ів. Сінюк оп. хор. в Chancey, Д. Моцак і Д. Дичко, доз. книж., М. Мисник дверник, А. Левіцкий капіт., Ол. Намисник кас., Ів. Вельгош післан., Лук. Вельгош скр. При сій нагоді повідомляє ся, що 22-го серпня відбуде ся надзвичайний мітинґ на якій мають всі члени явити ся. Початок о 2-ій год. по пол.

Л. Вельгош скр.

BROWNSVILLE, PA. бр. сьв. П. і П. від. 6. взиває свого члена, Івана Лукач Василів, щоби зголосив ся у братського секретаря до 14 днів. Коли до сего часу не зголосить ся, зістане виключений з Р. Н. С. і братства. Рівнож взиває ся усіх членів, щоби явили ся на мітинґу 29-го с. м. і поплатили свої довги, бо в противнім разі зістануть рівнож виключені з Р. Н. С. і бр. Адреса братства: John Petrisko, Box 118 West Brownsville, Pa.

Ів. Петришко скр.

BROOKLYN, N. Y. Товариство „Дністер“, від. 220 Р. Н. Союза подає до відомости, що буде принимати членів без вступного через два місяці: Липень і Серпень. Мітинґи відбувають ся кождої другої пятниці по першім в гали на 192 Ґрін стр. Бруклин. Слідуючий мітинґ припадає в пятницю 9-го липня точно о годині 8-ій вечером.

П. Фортуна прд.,
Ів. Ханачівский кас.
Ів. Зазуляк скр.

NORTHAMPTON, PA. бр. Усп. Пресьв. Богор. від. 33 Р. Н. Союза буде принимати нових членів без вступного від 16 до 25 літ, а від 25 до 40 за половину вступного через два місяці то є вересень і жовтень. Рівнож взиває ся всіх членів щоби вирівнали свої місячні вкладки. Невиплавший своїх вкладок не буде мав голосу на річним мітинґу.

Теод. Федько пр.,
Мих. Чепеляк кас.,
Тарас Кокоцкий скр.

NEW YORK, N. Y. бр. сьв. Володимира, від. 108. подає до відомости, що місячний мітинґ відбуде ся в третю суботу, то є 21-го серпня під. ч. 167 E. 4. Str. Просить ся всіх членів, щоби явили ся точно.

А. Шеремета прд.,
Гр. Черкас сек. рек.

GINTER, PA. бр.сьв. Анни, від. 188. подає до відома, що 22. серпня відбуде ся річний мітинґ. Кождий член безусловно мусить явити ся. Мітинґи відбувають ся в домі Ник. Литовчака (на 28-ій ул). Нових членів буде принимати ся без вступного в часї від 1-го серпня до 30-го вересня.

Ю. Титанич пр.,
В. Зазворський кас.,
В. Титанич скр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукування знакомих, оголошення балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в „Свободі“ по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

!!! PITTSBURG !!!

БАЛЬ! БАЛЬ! БАЛЬ!

Бр. сьв. От. Николая від. 53 Р. Н. С. устроює дня 6. September на Labor Day. Початок Балю о г. 3½ по полудни. Музика найзнаменитша та і буде чим сили покріпити. Маємо честь запросити всіх Русинів, дівчата і хлопців. Сподіємось, що не отмовите нам і прибудете.

За лад ручить уряд брацкий

Н. Войтович предс.,
Алекс. Витяш секр.,
Теодор Ґут Гут касієр.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ!

устроює бр. сьв. Ів. Хрест., від. Р. Н. Союза ч. 52 в Holyoke, Mass. на дни 4-го вересня в Hibernian Hall, cor. Front and John str. Приграватн буде німецька орхестра. Початок точно о год. 7:30 вечером. Вступ лише 25 цнт.

Запрошуємо всіх чесних Русинів як з Holyoke так і околиці на нашу веселу забаву за яку ручить балевий

Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює Сестрийне Братство сьв. Ольги, від. 4—7 в суботу, дня 4-го Septembra в Ліберти Гал 257-263 E. Houston st. New York.

Запрашає ся всіх Русинів і Русинок з New York-у і околиці. За Баль і добру забаву ручить

32—34 Комітет Балевий:

Анна Дубінська прд.,
Осипа Будняк кас.,
Юлія Шевчиньска секр.
Анд. Кашинский гол.

ДЕ Є

Федь Крайчий, що робив десь в Бритиш Кольомбі. Ходять вісти, що він зістав забитий на River Stock. Хтоб про него що знав, зволить написати на адресу:

Dora Krajchy,
12 Government Ave.,
Edmonton, Ont. Can.

ДЯКІВСЬКОЇ ПОСАДИ

пошукує іспитований дяко-учитель. Учить нотного сьпіву і може вести школу. Тверезий і статочний та з добрим голосом.

Theo. Thomas,
Box 97
31—2 Lopez, Pa.

ДЯК

молодий, іспитований, з добрим тенеровим голосом пошукує посади.

John Popeluk,
208 Amherst str.,
31—4 Buffalo, N. Y.

У Відповідь

авторови статї, поміщеної в 28. ч „Сьвта“ т. з.: „Де-що о прихвостнях Їх Преосьвященьства, зорганізовавших ся в Комітет для оборони нашого народа і нашої гр.-кат. церкви в Америцї“

Много читає ся нинї в часописях з табора царославних проти католицької церкви, проти Єго Сьвятости Папи, як голови церкви і одинокого правного намістника Христового, як також і проти католицьких руських епископів, проти нашого сьвященства, а навіть і проти всїх нас, що почуваємо себе вірними учениками Христа і єсьмо членами правдивої католицької церкви, яку сам Христос установив, та узнаємо головою церкви Христової Єго Сьвятість Папу.

Але всї ті письма разом взяті, які я доси читав в таким „Поступі-‘ в „Союзі“ в „Православнім Вістнику“ в „Правдї“ „Молотї“ і „Сьвітї,“ — наколи дивить ся на них чоловік сьвідомий критичним оком та хоче їх по правдї оцїнити, — мусить їх назвати послїдною поганею, брудним сьмітєм і скінченою глупотою, бо сї лише вказують, що їх автори се справжнї недоуки, пройдисьвіти і баламути народа. Не знайдеш в них нїякої розумної гадки, не побачиш там нїякої поваги, лише чуєш безнастанно пустий крик кількох звихнених пройдисьвітів, що зі злоби і безмежної глупоти кидають болотом на все, що сьвяте і чесне.

Ось возьмім під розвагу хочби і тоту статю, поміщену в 28. ч. „Сьвіта“ під висше згаданим заголовком, а побачимо, що так дійсно є. Уся висше згадана статя є справдї вершком злоби, глупоти і невіжества.

Пропускаю се болото, яким вона обкидує на самім початку Комітет для оборони нашого народа і нашої гр.-кат. церкви в Америцї; що „Свѣтъ“ кидає такою поганею і болотом, се не дивниця, бо-ж се його хлїб насущний, яким тільки і живе.

Зупиняюсь отже аж на „примітцї редакції,“ яка звучить: „Ах чорт би взяв такоє тупоуміє служителей Рима. Менї уже надоїло писати, в сотий раз доказувати, що не ми царославні, а латинїяне єретики, поневже приняли догмати, котрих не знала Христова церков; не царославні, а латинїяне в 1054 р. відорвались від корінной церкви Христовой. Се говорить історія, котру і „Свобода“ повинна знати.“

Пане Редактор — найперш дуже Вас прошу, не іритуйте ся так страшно, бо єсли Ваші виводи все були такими, якими в тій „сотній“ — як самі кажете — примітцї, то я вельми дивуюсь, що Ви еще до нинї зістаєте на становищи редактора, тай що Ваша часопись „Сьвіт“ еще дихає наколи Ви все в „Сьвітї“ писали такі дурницї, як власне тепер написалисьте в згадавій цїлій статї! Бож то все, що ви там понаписали, є лише доказом Вашого невіжества та Вашої зарозумілости — скажім так делїкатно, — бо беретесь до писаня, про річи, о яких не маєте найменьшого понятя.

Кажете, що не Ви але „латинїяне“ суть єретиками, бо приняли догмати, яких не знала вселенська церков. Пане, чи ви розумієте се, що то значить: вселенська церков, та яка церков нинї є дійсно вселенською? Що то є догмат і хто є автором всїх догматів? Та в кінци, що то значить бути єретиком і хто ним є дійстно, чи царославні, що головою своєї церкви уважають царя, котрий як самозванець присвоїв собі се достоїнство проти волї самого Христа, чи латинїяне разом з гр.-католиками, що узнають головою церкви католицької сьв. Петра, котрого, як і всїх єго правних наслїдників сам І. Хр. вибрав на се достоїньство і дав їм повну власть рядити Єго церквою?

Менї видить ся, що єслиби Ви, Пане Редактор, то все розуміли, та знали бодай крихітку історії церковної, на яку відкликуєте ся в своїх небилицях, то чейже таких дурниць Ви-б не писали.

Я студіював ріжних, і то перворядних істориків церкви і по за границями краю, та нї в однім з них не найшов, щоби який з них уважав коли небудь царославну церков за корїну церков Христову, а її исповідників за правдивих католиків, а не єретиків. Се справдї вперве чую від Вас, Пане, тай рад би я знати, в якім авторі Ви таке вичитали, єсли справдї хочете оперти ся на якійсь историчній повазї, а не на злобі або власнім невіжестві?

Не думаю туть писати про історію схизми обширнїйше, бож не тут на се місце; бути може, що колись пізнїйше і видам брошуру, в якій оброблю трактат о схизмі на тлї догматичнім і историчнім; таке бодай нинї є моє бажанє. Днесь тільки з нагоди Вашої статї, в якій відсилаєте direkte „Свободу“, а inderekte мене, як автора сеї статї до історії церкви, обмежу ся лише на коротенькій історії схизми, котра так каже:

Схизму восточну зродила гордість і зарозумілість епископів з Константинополя. Вже в р. 381. на Соборі в Константинополи ухвалено в 3. канонї: „Щоби епископ в Константинополи мав також примат, а то тому, бо Константинополь наче новий Рим.“ І хотяй тодїшний Папа не узнав їм того канона, анї також нїодин із слїдуючих Папів його нїколи не затвердив, то однак візантийські епископи почали вже від тодї присвоювати собі цїлком нелєгально не лиш де-які права патріярхів, яких перше не мали, але також і примат в управі всхідними церквами. І проте вже в р. 482. Акатий як епископ в Константинополи, котрий спершу був першим і найбільшим защитником католицької віри і примату Римського Папи, тепер по виборі Івана Палая на патріярха Александрійського (р. 482) загорів такою ненавистію до сего нового патріярха, що виміг на тогдїшнім імператорі Зенонї, аби сей скинув і позбавив Івана Палая патріярхату, а на його місце привернув Петра Монґу, котрого перше той сам імператор з приказу тогдїшного Папи Симплитія і поради самого Акатия скинув був з Александрійського патріярхату, який сей, як член єреси евтихинської проти волї католицької церкви був собі присвоїв і зістав був висьвячений на патріярха епископом зі своєї секти. Той Акатий спричинив тодї також, що імператор Зенон проголосив звістний о вірі „Генотикон,“ який підписали Акатий, Петро Монґ і иньші їх сторонники, а котрий спричинив велику незгоду і замішанє у всхідній церкві.

Коли Акатий напімнений тодїшним Папою Симплитієм, як і єго наслїдником Фелїксом III. не тільки що не схаменув ся і не перестав киринити в східній церкві, але єще і присплував папських леґатів, висланих до імператора Зенона, а яких сей замкнув до вязницї, що они проти волї Папи признали Петра Монґу (члена секти евтихинської або Монофізитів) патріярхом Александрійським; тодї то і позбавив його Папа Фелїкс III. гідности епископської і викляв з католицької церкви (р. 484).

Акатий однак, маючи за собою імператора Зенона, викинув імя Папи з Богослужень, а натомість помістив в них своє імя, наклонив епископів, щоби приняли „Генотикон“ Зенона; єсли хто з них не дав ся наклонити, того старав ся Акатий усунути з епископської катедри, яку віддавав одному із своїх прихильників. Так спровадив він в церков схизму, яка тревала несповна 35 лїт. Богато однак епископів лучило ся тодї з Акатиєм тільки з обави, аби в противнім случаю не наразити ся на переслїдованє самого Акатия або і імператора Зенона, котрий все попирав Акатия.

В роцї 519. однак злучив ся Константинополь назад з Римом; Іван епископ в Константинополи і 2.500 епископів всхідної церкви узнали Римського Папу своїм головою і підписами формуляр віри, висланий їм Папою Гормїздон, і в якім вони признали примат Римському Папі.

В р. 857. відновив знова схизму Фотий.

Як довго імператор Михайло III. кермував ся в управі грецькою державою радами чесної і побожної своєї Матери, Теодори, так довго був спокій і лад в царстві. З хвилею однак, як не стало Теодори, настав і нелад в грецькім царстві. Михайло III. зніс ся тепер зі своїм вуєм Бардасом, чоловіком безбожним і злобним, що жив в нечестних і брудних зносинах зі своєю невісткою (жінкою свого сина). Коли Ігнатий, як Патріярх в Константинополи відказав Бардасови по причинї єго нечесного і грішного житя участи на спільних Богослуженях з католиками, сей в своїй злобі здїлав то, що Ігнатія фальшиво оскаржено о обиду маєстату, усунено з Константинополя і прогнано на далекий остров на заточенє, а на його місце взято Фотія (р. 857), чоловіка сьвіцького, що протягом шести днів зістав виордингований аж на Патріярха через епископа Григорія, якого кілька лїт назад Синод в Константинополи усунув з епископської катедри і кинув на него екскомунїку як на єретика.

Несправедливе усуненє Ігнатія з патріярхату і прогнанє його на засланє, не леґальне наставленє на його місце Фотія обурило всїх епископів з цїлої Констан-стантинопольскої провінції і вони одноголосно не узнали Фотія патріярхом Константинополя, а навіть кинули на него і його сторонників клятву. Фотий знова, маючи за собою злобного Бардаса і самого імператора, кинув клятву на прогнаного Ігнатія, а епископів, що не хотїли узнати його Патріярхом, замкнув найперше до вязницї а потім прогнав на засланє.

Тепер Фотий почав робити стараня, аби Римський Папа узнав його неправильний вибір на патріярха. Написав отже лист до Николи, римського Папи, де в ложний спосіб представив, що Ігнатий задля своєї старости утратив патріярхат, а він за згодою всїх зістав вибраний на місце Ігнатія.

Папа, недовіряючи Фотієви, вислав своїх леґатів до Константинополя, щоби ті провірили цїлу річ. Леґати, прибувши до Константинополя, під впливом страшних погроз і кар, підписали декрет усуненя Ігнатія з патріярхату, та поставленя на його місце Фотія.

Довідавши ся про се Папа, не узнав підпису своїх леґатів і вислав лист до Михаїла III. і Фотія, в котрім заявив, що леґати не мали нїякого уповажненя особисто полагоджувати справу Фотія, а тільки мали провірити справу і донести про ню Папі! В тім самім часї дістав Папа від Ігнатія, правного патріярха Константинополя, перебуваючого під пору на засланю скаргу на Фотія, яку підписало 12 Митрополитів і 15 Епископів та богато сьвященьства. Папа Николай І. скликав в Римі Синод (р. 863), на котрім відкликано Фотія і позбавлено його всякої гідности сьвященичої а Ігнатія признано правним патріярхом Константиполя. Вислав отже той сам Папа знова лист до імператора Михаїла III. в котрім повідомив його про рішенє Синода і приказав Михаїлови III. під грозою клятви, відкликати засуд засланя всїх Епископів, що не хотїли узнати Фотія патріярхом.

Фотий однак разом з Михаїлом III. і Бардасом не услухав Папи і позістав дальше на своїм становищи патріярха проти волї Папи і Синода, та почав робити заходи придбати собі сторонників. Що більше, щоби відорвати від Папи так всхідну церков як і западну, скликав навіть Синод, на котрім усунув самого Папу, з Єго престола і кинув на него екскомунїку.

Коли однак рішеня сего неправильного Синода не хотїли підписати лишень 21 Епископів, і то самих єго сторонників, тодї Фотий сам собі дописав 980 ложних голосів.

В недовзї потім помер Бардас, а по нїм і Михайіл III. а його наслїдник, імператор Василий, признав слушними домаганя Папи, скинув Фотія з патріярхату, а привернув назад на се достоїньство прогнаного Ігнатія.

Вислав він також в порозуміню з Ігнатієм посольство до Папи, повідомляючи його тим способом про скиненє Фотія і про приверненє назад на патріярха Ігнатія, та за порадою, що зробити з исповідниками схизми Фотія? Папа скликав знова Синод в Римі, на котрім осуджено і відкинено науку і всї письма Фотія і Михаїла III. як ложні а Михаїла виклято. По синодї вислав Папа своїх делеґатів до Константинополя на вселенський VIII. собор (869). На тім вселенськім соборі під проводом папських леґатів, рішено 27 канонів, в котрих між иншими всї Епископи і сьвященники присутні признали і підписались: що узнають всї розпорядженя римських Папів і всї рішеня Папи Николая І. і Андріяна II. на синодах в Римі в справі Фотія і єго науки та письм. Фотія самого, що не хотїв упокоритись, як і єго деяких сторонників, що не хотїли лучитись зі собором викляв собор, а імператор вислав Фотія на засланє.

В кілька лїт по тім, помер Ігнатий, а Фотий підступно з'єднав собі імператора Басилія, котрий відкликав його зі засланя і привернув на становище патріярха в Константинополи. Але що епископи і тепер не хотїли узнати Фотія, позаяк знова став патріярхом без признаня Папи, проте вислав Василий з намови Фотія посольство до Папи, аби простив Фотієви, котрий вже поправив ся і признав його патріярхом в Константинополи. Рівночасно і сам Фотий написав повний ложи лист до Папи. Папа знова вислав своїх леґатів з листом до Константинополя, в котрім заявив, що узнає Фотія патріярхом, але під тим услівєм, що всї рішеня Папи Николая і Андріяна II., як і рішеня VIII. вселенського собору в Константинополи будуть стисло заховані і бережені, а сам Фотий має на скликанім знова в Константинополи синодї просити в присутности папських леґатів о прощенє.

Фотий однак перекупив леґотів, а услівє, під яким Папа в своїм листї узнавав єго патриярхом, вимазав в листї Папи і написав на тім місци слова, якими Папа нїби відкликує всї рішеня своїх попередників в справі Фотія, як і рішеня VIII вселенського собора. Тодї скликав Фотий синод, на котрім прочитав сей сфальшований лист Папи, в якім Папа нїби то відкликав всї рішеня своїх попередників і VIII вселенського собора в справі Фотія, і узнає Фотія патріярхом в Константинополи. Коли довідав ся про те все Папа, викляв Фотія і позбавив його участи з вірними. Фотий однак позістав і на дальше патріярхом, проти волї Папи. Науку римської церкви о походженю Духа сьв. від Отця і Сина назвав Фотий єресею і старав ся відорвати всї иньші церкви від римсьсої церкви.

В тім помер імператор Василий, а наслїдником його став його син, Лев II., котрий скинув Фотія з патріярхату і увязнив в монастири де той в р. 891 помер; патріярхом в Константинополи став брат Льва, Стефан. Тепер прийшло до цїлковитої згоди поміж римською церквою і грецькою, схизма цїлком устала

Но не довго лучила звязь згоди і любови обі церкви. В р. 1054 Керулярий, чоловік неспокійної вдачі відновив знова схизму. Сей руководячись непогамованою жаждою достоїнств, не тілько присвоював собі власть приказувати навіть і иньшим патріярхам на всходї, але робив також заходи і про імператорську власть, за що зістав прогнаний імператором Ізааком на засланє, де в недовзї помер.

Єще потім в р. 1274 прийшло до згоди поміж всхідною і западною церквою на вселенськім Соборі XIV. в Люґдунї і соборі в Фльоренції (р. 1438). На першім з тих соборів (в Люґдунї) були присутні і леґати Михайла Палеольоґа, грецького імператора, а на другий собор в Фльоренції прибули і сам імператор грецький Іван Палеольоґ II. разом з Йосифом Патріярхом Константинопольским, Марком Митрополитом з Єфезу, Виссаріоном Архієпископом з Нікеї і Ізидором Архієпископом з Росії, як і многими иньшими достойниками і пралатами грецької церкви.

(Продовженє на стор. 8-ій.)

Так на Соборі в Люґдуні, як і на соборі в Фльоренції, на котрім відбулись також і довгі диспути поміж найбільшими ученими мужами, вибраними на Соборі так з западної, як і всхідної церкви, всї достойники, епископи і пралати грецької церкви торжественно заявили: ,,що вірять і узнають за правду все, що тільки церков Римська учить, що признають Римському Папі ,,примат" на цілий сьвіт, що Римський Папа є наслїдником сьв. Петра, Князя Апостолів, правдивим заступником самого Христа, головою цілої вселенської церкви, вітцем і учителем всіх Христіян, і що Папі Римському дав сам І. Хр. через сьв. Петра повну власть рядити цілою вселенською церквою аж до кінця сьвіта."

І так знова заключила всхідна церков (грецька) з церквою западною (римською) повну унію, якої декрет написаний по грецьки і латинї підписали всї достойники грецької церкви, котрий то декрет прочитано також публично на соборі в присутности всїх представителів церкви всхідної і западної.

Але чиж довго і тепер тішилась вселенська церков згодою і любовю своїх діточок так в обряді грецькім як і западнім? Ні — позаяк не бракло приклонників схизми поміж грецьким духовеньством а навіть поміж їх епископами, котрі в своїй гордости і зарозумілости повели дальше діло Фотія і Керуларія. І проте в 15 літ пізнійше по унії Фльорентійській, коли Турки заняли в р. 1454 Константинополь, майже всї Греки повернули знова до схизми. Нині грецька церков подїлена на ріжні независимі церкви, з котрих перворядні суть: Патріярхат Константинопольский, Александрійский, Антіохійський і Єрусалимський.

Церквою ,,русскою" або російською, котра вже за Івана IV, десь в р. 1592 зістала відлучена від константинопольского патріярхату і дістала за старанєм того самого Івана IV у патріярха константинопольского га гроші свого осібного самостійного патріярха, резидуючого в Москві, а котру потом російський цар Петро І. в р. 1721 установив як церкву національну, — рядить Синод в Петербурзї, котрий цілий є зависимий від волї одинокого царя.

Також грецькою церквою, на півострові грецькім, котра в р. 1833 відлучилась від патріярхату Константинопольского рядить Синод і грецький король в Атенах, що є рівнож головою тої церкви.

Єще треба би згадати і о епископатї в Монтенеґро, як і о церквах: Румуньській, Сербській і Болгарській, що недавно зістали установлені.

До тих всїх схизматицьких церков мож би долучити і иньші секти, що єще перед схизмою Греків вже були відпали від віри і католицької церкви. Ними суть Несторіяни, що творять церков халдейську в Мезопотамії, Евтихіяни або Монофізити, що творять кілька церков, або Якобітську в Сирії, котра узнає патріярхат Антіохийський, церков Коптиків в Египтї і Етіопії, котра узнає патріярхат Александійський і давну церков Вірменську, котра має своїх патріярхів.

З часом однак з ріжних тих сект грецької церкви деякі злучились назад з Римською церквою і узнають своєю головою Римського Папу і ті називають ся нині: Греки-унїяти, Халдейці-унїяти, Сирийці-унїяти, Коптийці-унїяти і Русини-унїяти, якими власне ми єсьмо.

Хто хоче ширше знати про нинїшний стан всхідньої церкви, най читає: ,,P. Fournier, Revue generale de Droit international public, 1895" і ,,Baron d' Avril, Les eglises autonomes et autocephales apud Revue des questions historiques, 1895," як також ,,Історичеський очерк о Церкви, Петергург, 1909," якого автором є учений муж народности російської, знаний мені, котрий однак задля обставин не міг на висше згаданім ,,історичнім ділі" помістити свого імени — і ,,В защиту віри," Петербург 1908. І. Забужного.

Що до мене, то єсьм пересьвідчений, що і сей мій короткий історичний начерк о схизмі повинен вистарчити для Вас, пане Редактор ,,Світа," аби Вас пересьвідчити, як великі дурниці робите, що берете ся писати о річах, котрих цілком не розумієте, та що Вам радше самим нині учитись історії церкви, а не відсилати до неї ,,Свободу."

Пізнійше трохи напишу Вам єще також о загальнім розуміню вселенської церкви і про ,,Намісничество та главеньство апостола Петра," о якім Ви говорите в своїй другій примітці тої самої висше згаданої статї, а в котрій Ви зраджуєте неменьший брак знаня доґматів церкви, як в попередній своїй примітці брак знаня церковної історії.

Йосиф Кульчицький.